

Gemeente Heerhugowaard
Accountantsverslag over het boekjaar 2019

STRIKT VERTROUWELIJK
**Aan de leden van de gemeenteraad
van de gemeente Heerhugowaard**
Postbus 390
1700 AJ Heerhugowaard

Datum: 9 juni 2020

Onderwerp:
Concept Accountantsverslag 2019

Ons kenmerk:
RVB – 2019 - 30000601

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2019. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2019, en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeente.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij hebben de jaarrekening 2019 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van de gemeente Heerhugowaard.

Wij zullen deze rapportage tijdens de bijeenkomst graag met uw auditcommissie bespreken en eventuele vragen die er zijn, beantwoorden.

Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2019. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Met vriendelijke groet,
Astrium Overheidsaccountants B.V.

drs. R.A.D. Knoester RA

INHOUDSOPGAVE

1. Kernpunten van de controle
2. Geconstateerde fouten en onzekerheden
3. Grondexploitaties
4. Voorzieningen
5. Analyse vermogen en resultaat
6. Interne beheersing
7. Vennootschapsbelasting
8. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole

Bijlagen

- A: Niet-gecorrigeerde controleverschillen
- B: Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening
- C: Disclaimer en beperking in gebruik

1 KERNPUNTEN VAN DE CONTROLE

1.1 Verloop van de controle	<p>De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. In het najaar van 2019 hebben wij de interim-controle verricht, die gericht is op de processen binnen de gemeente. De interim-controle hebben wij afgesloten met een managementletter.</p> <p>De controle in het voorjaar 2019 is gericht op de jaarrekening zelf. De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2019. Deze controleverklaring hebben wij separaat toegezonden.</p>
1.2 Reikwijdte van de controle	<p>Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2019. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2019 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2019 voldoende voor de doelstelling van onze controle.</p>
1.3 Vermogen en resultaat	<p>Het gerealiseerd resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt circa € 3,987 mln versus een begroot resultaat (na wijziging) van € 4,030 mln. In hoofdstuk 5 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstands-) vermogen. In het programmaplan heeft het College de belangrijkste wijzigingen per programma toegelicht.</p>
1.4 Onafhankelijkheid	<ul style="list-style-type: none">• Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrium) is onafhankelijk van de gemeente Heerhugowaard en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.• Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en de gemeente Heerhugowaard, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.• Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.
1.5 EU-aanbestedingen	<p>De gemeente dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals eveneens middels uw eigen normenkader is vastgesteld. Wij hebben vastgesteld dat er sprake is van een onrechtmatigheid ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels. Bij acht leveranciers is vastgesteld dat de geleverde dienst ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed.</p> <p>In bijlage A hebben wij een onrechtmatigheid ten aanzien van de aanbestedingsregels opgenomen van € 1.250.000.</p>

<p>1.6 Sociaal Domein</p>	<p><u>Kosten Jeugdhulp en Wmo</u> Inzake de kosten Jeugdhulp en de Wmo steunt de gemeente Heerhugowaard enerzijds op de controleverklaring en financiële productieverantwoordingen van zorgaanbieders. Anderzijds heeft de gemeente (hoofdzakelijk) de afstemming gezocht met de zorgaanbieders en gebruik gemaakt van finale kwijting. Voor een gedeelte heeft de gemeente nog geen overeenstemming met de zorgaanbieders omtrent de finale kwijtingen, waardoor er sprake is van een onzekerheid van € 78.643 in de controle.</p> <p>Met diverse zorgaanbieders is gedurende de uitvoering van de controle nog een finale kwijting overeengekomen. De hieruit voortvloeiende correcties bedragen per saldo € 143.000 (extra last). Gezien de omvang van deze last is deze niet meer in de jaarrekening 2019 verwerkt. Wij hebben dit bedrag derhalve opgenomen in onze foutenevaluatie als fout.</p> <p><u>PGB-budget</u> De gemeente Heerhugowaard heeft de totale kosten inzake de PGB-budgetten gebaseerd op de schatting van de SVB. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. Hierdoor ontstaat een onzekerheid van € 908.364 voor de gemeente Heerhugowaard.</p>
<p>1.7 Grondexploitaties</p>	<p>De gemeente Heerhugowaard heeft de inrekening van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening 2019 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld of de uitgangspunten aanvaardbaar zijn.</p> <p>De waarde van de balanspost voorraden per eind 2019 in de balans van de gemeente Heerhugowaard bedraagt € 50,470 miljoen. De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden is als volgt opgebouwd:</p>

CONCEPT JAARREKENING 2020

Bedragen x € 1.000

Bouwgronden in exploitatie	Balans-waarde 31-12-2019	Voorziening verlies-latende complexen	Boek-waarde 31-12-2019	Investerings			Opbrengsten		Herrubri- cering	Winst-/verlies-neming	Boek-waarde 31-12-2018	
				Grond-aankopen	Rente	Ontwik- kelings- kosten	Grond- verkopen	Overige				
Middenweg 30	6		6			0		-22			28	
van Foreeststraat	-50		-50			82		-1			-131	
Stationsgebied - Gildestraat e.o.	-652		-652			14		-7			-659	
Zandhorst III	436		436		4	1		0			431	
Broekhorn	-822		-822			8		-253			-577	
De Horst	399		399		4	8		0			387	
De Vaandel Midden	3.319		3.319		54	176	-2.075	-28			5.192	
De Vaandel Zuid	107		107		0	107	0	0				
De Draai	38.148		38.148	2.744	338	5.652	-2.782	-240			32.436	
Tamarixplantsoen/Ter Kimme	0		0			0	0	0			0	
Acacialaan	18		18			0	0	48			-62	
Heerhugowaard-Zuid	7.572		7.572		159	2.172	-10.052	0			15.293	
Middenweg 4	0		0			0	0	0			0	
Middenweg 27 - Zonnestein	0		0			0	0	0			0	
Stadshart	1.205	-5.774	6.979		67	550	-2	-31			6.395	
Beveland	784		784		7	77	0	0			700	
Totaal Bouwgronden in exploitatie	50.470	-5.774	56.244	2.744	633	8.879	0	-14.911	-534	0	0	59.433

Onze conclusie is dat wij kunnen instemmen met de schattingen die door het College zijn gemaakt bij de actualisatie van de complexen en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie. In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitatie.

1.8 Voorzieningen

Toereikendheid van voorzieningen, zoals opgenomen in de jaarrekening, is een belangrijk toetspunt in onze controle. Daarnaast hebben we gecontroleerd of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden die de verslagingswetgeving (BBV) daaraan stelt. Onze conclusie is dat we een adequate onderbouwing hebben gekregen voor de voorzieningen, waaruit blijkt de voorzieningen toereikend zijn. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle van de voorzieningen.

1.9
Goedkeurings- en
rapporteringstolerantie

De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2019 is € 1.757.300. Deze materialiteit vloeit voort uit het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijk voorgeschreven minimumvereisten.

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van de totale lasten	€ 1.757.300
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 5.271.900
Rapporteringstoleranties		
Fouten	5% van de goedkeuringstoleranties	€ 87.865
Onzekerheden	5% van de goedkeuringstoleranties	€ 87.865
Realisatie fouten en onzekerheden		
<i>Zie bijlage A van deze rapportage</i>		
	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Fouten	€ 143.000	€ 1.393.000
Onzekerheden	€ 987.007	€ 987.007

De totale omvang van de fouten en onzekerheden is lager dan de tolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten (€ 1.757.300 respectievelijk € 5.271.900) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

2 DECENTRALISATIES OVERHEID

2.1 Bevindingen sociaal domein

Het College van de gemeente Heerhugowaard is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Bij het sociaal domein is de gemeente echter afhankelijk van diverse partijen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en tal van zorgaanbieders. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van deze partijen. Deze verantwoordingsinformatie is, ondanks de inspanningen van de gemeente, slechts ten dele verkregen. Dit uit zich in de volgende bevindingen:

Onzekerheden rondom de verstrekking van de persoonsgebonden budgetten (PGB's):

Net als in voorgaand jaar blijkt uit de controleverklaring die door de accountant van het SVB is afgegeven, dat er geen zekerheid kan worden verkregen omtrent de geleverde zorg in de vorm van PGB's. De gemeente heeft onvoldoende aanvullende werkzaamheden uitgevoerd teneinde de prestatielevering hiervan vast te stellen. Om deze reden is het volledige bedrag van de door de SVB aan zorgaanbieders betaalde kosten voor inwoners van de gemeente Heerhugowaard in 2019 als onzekerheid in de controle aangemerkt. De onzekerheid bedraagt € 908.364.

Verantwoordingsinformatie zorgaanbieders Jeugdhulp en WMO:

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het verzamelen en verwerken van de verantwoordingsinformatie van ingekochte jeugdhulp en WMO, maar is daarmee ook afhankelijk van de zorgaanbieders. Teneinde ervoor te zorgen dat de benodigde informatie tijdig wordt ontvangen door gemeente, is de organisatie het gehele jaar in gesprek met de zorgaanbieders. Hierbij wordt onder andere maandelijks vanuit het berichtenverkeer een aansluiting gemaakt met de ontvangen informatie van de zorgaanbieders. Bij afwijkingen wordt hierover direct contact gelegd. Daarnaast heeft de gemeente afspraken gemaakt over de wijze waarop en het tijdstip van het aanleveren van de jaarverantwoordingsinformatie. Om dit versnellen heeft de gemeente gebruik gemaakt van confirmaties / finale kwijtingen met zorgaanbieders, welke aan moeten sluiten met de informatie uit het berichtenverkeer en de ontvangen financiële productieverantwoordingen. Omdat voor een deel nog geen overeenstemming is met de zorgaanbieders omtrent de confirmaties / finale kwijtingen is er sprake van een onzekerheid van € 78.643 in de controle. Wel concluderen wij dat de gemeente door de ingezette werkwijze gedurende het gehele jaar meer in control is en in een eerder stadium in staat is om een jaarafsluiting te maken.

Niet gecorrigeerde fouten

Met diverse zorgaanbieders is gedurende de uitvoering van de controle nog een finale kwijting overeengekomen. De hieruit voortvloeiende correcties bedragen per saldo € 143.000 (extra last). Gezien de omvang van deze last is deze niet meer in de jaarrekening 2019 verwerkt. Wij hebben dit bedrag derhalve opgenomen in onze foutenevaluatie (zie bijlage A).

CONCEPT 9 JUNI 2020

3 GRONDEXPLOITATIES

<p>3.1 Samenvatting</p>	<p>De gemeente heeft een omvangrijke portefeuille van grondexploitaties waarin het zowel actief als passief grondbeleid voert. De grondexploitaties worden jaarlijks herzien door het College, waarbij de vier grootste grondexploitaties ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad.</p> <p>Wij hebben de grondexploitatie 2019 beoordeeld en onze bevindingen zijn in deze paragraaf opgenomen. Samenvattend concluderen wij dat de gemeente Heerhugowaard voor alle BIE (bouwgronden in exploitatie) een individueel en geactualiseerd exploitatieplan heeft opgesteld.</p>																																										
<p>3.2 Projectbegroting</p>	<p>De gemeente Heerhugowaard heeft evenals voorgaande jaren projectbegrotingen opgesteld die inzicht geven in de verwachte kosten en opbrengsten per project. De kostenstijgingen zijn geschat op 2,5% (t/m 2021; daarna 2%), de stijging van de opbrengsten is per grondexploitatie afzonderlijk bepaald. De rente is vastgesteld op 1,04%.</p>																																										
<p>3.3 Planning & Programmering</p>	<p>De bouwgronden in exploitatie (grondexploitaties) van de vier grootste grondexploitaties van de gemeente hebben zich in 2019 als volgt ontwikkeld:</p> <table border="1" data-bbox="474 847 1886 1139"> <thead> <tr> <th>Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)</th> <th>Beginbalans 1 januari 2019</th> <th>Vermeerderingen (uitgaven)</th> <th>Verminderingen (ontvangsten)</th> <th>Winstname</th> <th>Verliesvoorziening</th> <th>Eindbalans 31 december 2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>De Vaandel Midden</td> <td>5.192</td> <td>230</td> <td>2.103</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>3.319</td> </tr> <tr> <td>De Draai</td> <td>32.436</td> <td>8.734</td> <td>3.022</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>38.148</td> </tr> <tr> <td>Heerhugowaard-Zuid</td> <td>15.293</td> <td>2.331</td> <td>10.052</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>7.572</td> </tr> <tr> <td>Stadshart</td> <td>6.395</td> <td>617</td> <td>33</td> <td>0</td> <td>5.774</td> <td>1.205</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>59.316</td> <td>11.912</td> <td>15.210</td> <td>0</td> <td>5.774</td> <td>50.244</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Verwacht verlies</i> Voor de grondexploitatie Stadshart wordt (overeenkomstig voorgaande jaren) een verlies verwacht. Voor de omvang van het totale verwachte verlies in het verleden een verliesvoorziening gevormd. De omvang van de gevormde verliesvoorziening is op basis van de huidige verwachtingen toereikend. De voorziening is overeenkomstig het BBV in mindering gebracht op de boekwaarde van de grondexploitaties in de balans.</p>	Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Beginbalans 1 januari 2019	Vermeerderingen (uitgaven)	Verminderingen (ontvangsten)	Winstname	Verliesvoorziening	Eindbalans 31 december 2019	De Vaandel Midden	5.192	230	2.103	0	0	3.319	De Draai	32.436	8.734	3.022	0	0	38.148	Heerhugowaard-Zuid	15.293	2.331	10.052	0	0	7.572	Stadshart	6.395	617	33	0	5.774	1.205	Totaal	59.316	11.912	15.210	0	5.774	50.244
Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Beginbalans 1 januari 2019	Vermeerderingen (uitgaven)	Verminderingen (ontvangsten)	Winstname	Verliesvoorziening	Eindbalans 31 december 2019																																					
De Vaandel Midden	5.192	230	2.103	0	0	3.319																																					
De Draai	32.436	8.734	3.022	0	0	38.148																																					
Heerhugowaard-Zuid	15.293	2.331	10.052	0	0	7.572																																					
Stadshart	6.395	617	33	0	5.774	1.205																																					
Totaal	59.316	11.912	15.210	0	5.774	50.244																																					

Tussentijdse winstneming

In de notitie grondexploitaties van de commissie BBV is het volgende opgenomen: “Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Op basis van bovenstaande voorwaarden is vastgesteld dat voor de vier grootste grondexploitaties geen tussentijdse winst verantwoord kan worden in 2019.

CONCEPT 9 JUNI 2019

4 VOORZIENINGEN

4.1 Voorzieningen

Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van de gemeente Heerhugowaard toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek vastgesteld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden. Deze voorwaarden van het BBV zijn ook, terecht, opgenomen in de waarderingsgrondslagen van de gemeente.

Uit onze controlewerkzaamheden blijken geen bijzonderheden. De gemeente heeft deugdelijke onderbouwing aangeleverd voor de gevormde voorzieningen waardoor wij hebben kunnen concluderen dat de gevormde voorzieningen volledig en toereikend zijn verantwoord in de jaarrekening.

5 ANALYSE VERMOGEN EN RESULTAAT

5.1 Vermogen en resultaat

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het van belang dat u inzicht heeft in wat het effect op de reserves van uw gemeente is geweest (x € 1.000).

Resultaat 2019	Begroting na wijziging	Realisatie 2019
De totale baten van uw gemeente over 2019 bedragen:	€ 153.471	€ 155.729
De totale lasten van uw gemeente over 2019 bedragen:	€ 162.321	€ 164.813
Resultaat voor bestemming	€ -8.850	€ -9.084
Bestemmingsreserve	€ 4.820	€ 5.097
Resultaat na bestemming	€ -4.030	€ -3.987

De reserves van uw gemeente zijn in 2019 met een bedrag van € 9,084 miljoen afgenomen. Dit komt overeen met het saldo van baten en lasten zoals dat is verantwoord in de programmarekening (voor resultaatbestemming).

Het resultaat voor aanvullende resultaatbestemming bedraagt € 3.987 miljoen nadelig. In de balans is dit afzonderlijk onder het eigen vermogen gepresenteerd ("Gerealiseerd resultaat"). In de programmarekening is per programma een nadere analyse op de afwijking van de realisatie versus begroting na wijziging opgenomen.

6 INTERNE BEHEERSING

6.1 Samenvatting bevindingen managementletter 2019

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2019 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeente met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in managementletter van 12 februari 2020 ten behoeve van het College. Wij hebben hierin onderstaande conclusie opgenomen:

“De organisatie van gemeente Heerhugowaard blijft kritisch naar haar bestaande processen en procedures kijken om de administratieve organisatie en interne beheersing verder te verbeteren. Wij hebben geconstateerd en geobserveerd dat in het boekjaar 2019 binnen de gehele gemeente hard is gewerkt aan het verbeteren en optimaliseren van de ‘in-control’-situatie voor gemeente Heerhugowaard. Wij constateren de ‘drive’ en bereidheid binnen de organisatie om de interne beheersing verder te optimaliseren. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles in de lijn, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van de gemeente Heerhugowaard **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**

De medewerkers die wij hebben gesproken, zijn betrokken en hebben kennis van het taakveld waarin zij werkzaam zijn. Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne controlehandelingen zijn ingebouwd zijn op een goede manier aanvullende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden ingeregeld. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden kunnen wij hierdoor goed gebruik maken van deze uitgevoerde aanvullende werkzaamheden.

Uw organisatie heeft de follow-up van onze adviezen en aanbevelingen uit onze voorgaande rapportages (managementletters en accountantsverslagen) geïnventariseerd en de status van de afwikkeling hebben wij in een bij de managementletter opgenomen. Hieruit blijkt dat nog niet alle adviezen en aanbevelingen vanuit onze eerdere controles zijn opgepakt. Dit is ook verklaarbaar doordat de voorbereiding van de ambtelijke fusie met gemeente Langedijk in 2019 veel (extra) inzet en energie van uw organisatie vraagt. Daarnaast spelen ook de transitie van de Omgevingswet, de invoering van het abonnementstarief WMO en de uitvoering van het InterBestuurlijk Programma (IBP) een belangrijke rol in 2019. Dit doet een groot beslag op de beschikbare ambtelijke capaciteit, maar desondanks zijn er wel stappen gezet in de ontwikkeling van de eigen ‘in-control situatie’ in 2019. Dit laat zich het beste omschrijven als ‘de winkel moe(s)t

open blijven, tijdens de verbouwing’.

De ‘eigen’ beschikbare procesbeschrijvingen zijn in 2019 niet meer voorzien van een update, maar zijn samen met de procesbeschrijvingen van gemeente Langedijk kritisch ‘tegen het licht’ gehouden ter voorbereiding op de ambtelijke fusie in 2020. Als gevolg hiervan hebben wij de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersingsmaatregelen (key controls) van de meest relevante (financiële) processen tijdens onze interimcontrole 2019 beoordeeld op basis van interviews met proceseigenaren en de beschikbare ‘grove’ procesbeschrijvingen.

In de managementletter zijn dan ook die punten opgenomen die belangrijk zijn om gemeente Heerhugowaard door te (laten) ontwikkelen op het gebied van control en naar onze mening belangrijk zijn voor het verder verbeteren en optimaliseren van de bedrijfsvoering met overige actuele ontwikkelingen binnen gemeenteland. Onze op te volgen bevindingen zijn samengevat de volgende punten:

- Stel voor het controlejaar 2020 (nieuwe ambtelijke organisatie) een interne controleplan op waarin de opzet van de (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden wordt beschreven en welke richting geeft aan de uit te voeren (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden.
- Het tijdig (gedurende het boekjaar) uitvoeren, afronden en rapporteren van de verbijzonderde interne controles voor minimaal de materiële processen binnen de gemeente.
- Voer ook (verbijzonderde) interne controle uit op de effectiviteit van de general IT controls.
- Het implementeren van preventieve beheersingsmaatregelen ten aanzien van de Europese aanbestedingsregels. Een start hiervan is de implementatie van een bestedingsagenda op basis van een contactenregister. Op basis van een bestedingsagenda wordt vooraf geïnventariseerd waar de aanbestedingsspecialisten worden ingeschakeld voor bijstand bij een Europese Aanbestedingsprocedure. Deze bestedingsagenda kan onderdeel zijn van de planning- & control cyclus. Daarnaast adviseren wij u te overwegen om de centraal adviserende en toetsende rol van de aanwezige inkoop-functie te versterken c.q. verstevigen.
- Periodiek (tussentijds) uitvoeren van een SPEND-analyse met vergelijking over een periode van 4 jaar.
- Advies is om de interne toets op de plausibiliteit en aannemelijkheid van de door de aanvrager opgegeven bouwsom in het proces (de lijn) zichtbaar vast te leggen en (reproduceerbaar) te documenteren in het digitale bouwdoos van de applicatie SquitXO.
- Opnemen van verhuur- en pachtcontracten in een extracomptabel contractenregister en in kaart brengen wat de maximale verhuur-/legesopbrengst moet zijn.

Wij zullen bij de uitvoering van de komende interim-controle (najaar 2020) de follow-up van bovenstaande bevindingen beoordelen en hierover rapporteren in onze managementletter.

7 VENNOOTSCHAPSBELASTING

7.1 Vennootschaps- belasting

Met ingang van 2016 vallen gemeenten (voor bepaalde activiteiten onder bepaalde voorwaarden) onder de werking van de Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb). Deze wijziging is ingevoerd om publiekrechtelijke lichamen op dezelfde wijze te behandelen als private organisaties. Uw gemeente heeft de activiteiten geïnventariseerd die (mogelijk) belastingplichtig worden als gevolg van de invoering van de vennootschapsbelasting.

Vervolgens heeft de gemeente deze activiteiten nader geanalyseerd, waarbij de gemeente gemotiveerd heeft aangegeven of, en in welke mate, de vennootschapsbelasting van toepassing is. Op basis van uitgevoerde toetsingen is vastgesteld dat de gemeente Heerhugowaard voornamelijk alleen belastingplichtig is voor haar grondbedrijf. In het kader daarvan heeft u een openingsbalans opgesteld en een jaarwinstberekenningsmethodiek uitgewerkt. In 2019 heeft u een brief verstuurd aan de belastingdienst om de afbakening (alleen grondbedrijf vennootschapsbelastingplicht), de methodiek voor het opstellen van de openingsbalans en de jaarwinstberekenningsmethodiek nader met de belastingdienst af te stemmen. Deze afstemming met de belastingdienst heeft tot op heden nog niet plaatsgevonden. Als de belastingdienst zich kan vinden in de openingsbalans en de methodiek van berekening jaarwinst zoals in de brief opgenomen zal dat betekenen dat over 2016-2019 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is door de gemeente Heerhugowaard.

Pas na afstemming met de belastingdienst of op het moment van de definitieve aanslag zal blijken óf en in hoeverre de fiscus de door de gemeente gevolgde standpunten overneemt. Om die reden kan de in de jaarrekening bepaalde belastinglast achteraf nog aan verandering onderhevig zijn. Desalniettemin zijn wij en het College van mening dat de vennootschapsverplichting, uitgaande van de nu beschikbare informatie, juist is verantwoord in de jaarrekening.

We willen u erop attenderen om alert te blijven op VPB-plichtige activiteiten en dit tussentijds te blijven monitoren. Het verrichten van nieuwe activiteiten kan leiden tot een VPB-plicht en vraagt derhalve om een evaluatie.

8 OVERIGE BEVINDINGEN CONTROLE JAARREKENING

8.1 Wijziging in verslaggevingsvoorschriften en overige wet- en regelgeving	<p>In de jaarrekening 2019 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt.</p> <p>De gemeente heeft de jaarrekening opgesteld conform de geldende voorschriften van het BBV.</p>
8.2 Bevestigingen van het College	<p>Wij hebben van het College een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.</p>
8.3 Meningsverschillen met management of beperking in reikwijdte van de controle	<p>Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het College geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het College van uw gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.</p>
8.4 Normering topinkomens (WNT)	<p>De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 194.000 niet te boven gaan.</p> <p>Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2019 voor de topfunctionarissen (de gemeentesecretaris en griffier) en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.</p> <p><u>Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd</u></p> <p>In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of</p>

	niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.
8.5 Single Information Single Audit (SiSa-Bijlage)	<p>De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramen een zevental documenten aan het CBS te leveren. De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening, is opgesteld door de gemeente. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2019.</p> <p>Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze terecht is ingevuld. U heeft dit aan ons bevestigd.</p> <p>Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2019 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.</p>

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
OCW D8	Onderwijsachterstanden beleid 2019-2022 OAB	N.v.t.	€ 0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	N.v.t.	€ 0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019	N.v.t.	€ 0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2019	N.v.t.	€ 0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.

H4	Specifieke uitkering sport	N.v.t.	€ 0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
----	----------------------------	--------	-----	--

Strekking controleverklaring rechtmatigheid t.a.v. SiSa	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid t.a.v. SiSa	Goedkeurend

8.6 Fraude als onderdeel van de accountantscontrole	<p>In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.</p> <p>Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van de gemeente Heerhugowaard. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken.</p> <p>Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.</p> <p>Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op onder andere memoriaalboekingen en schattingen.</p> <p>Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2019 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.</p>
8.7 Begrotingsrechtmatigheid	<p>De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient de gemeenteraad zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het College belangrijke wijzigingen of dreigende</p>

overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het College inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betreft bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.

Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het College in de jaarrekening moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid stelt de accountant de lastenoverschrijdingen op programmaniveau vast. Op vier programma's (inclusief algemene inkomsten en uitgaven) is een begrotingsoverschrijding op de lasten geconstateerd. Deze is in te delen in de categorieën, zoals genoemd in de kadernota van de Commissie BBV.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig telt wel mee
Bestuur en ondersteuning	€ 931.000	€ 931.000	€ 0
Sociaal Domein	€ 1.062.000	€ 1.062.000	€ 0
Duurzaamheid	€ 70.000	€ 70.000	€ 0
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	€ 459.000	€ 459.000	€ 0
Totaal	€ 2.522.000	€ 2.522.000	€ 0

De overschrijdingen op bovenstaande programma's vallen allen binnen de gestelde kaders inzake rechtmatigheid. Als gevolg hiervan zijn de overschrijdingen niet meegenomen in ons oordeel.

<p>8.8 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving</p>	<p>Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.</p> <p>Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.</p>
<p>8.9 Belangrijke gebeurtenis na balansdatum: Covid-19</p>	<p>Het college heeft de impact van de coronacrisis waarmee de gemeente vanaf medio februari 2020 wordt geconfronteerd op de gemeente geëvalueerd. Op het moment van het opmaken van deze jaarrekening is er, naar haar inschatting en alle feiten en omstandigheden in ogenschouw nemend, geen sprake van een ernstige onzekerheid van de continuïteit van de gemeente en derhalve niet van onontkoombare discontinuïteit.</p> <p>Op basis van de huidige omstandigheden en stand van zaken van de overheidsmaatregelen ziet het college op dit moment geen reden om aan de positieve continuïteitsveronderstelling te twijfelen. Zij is daarom van mening dat de in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd dienen te worden op de veronderstelling van continuïteit van de entiteit.</p> <p>Wij hebben vastgesteld het college een deugdelijke afweging heeft gemaakt. Verder zijn de uitgangspunten en motiveringen door het college toegelicht bij de gebeurtenissen na balansdatum in de jaarrekening 2019.</p>

Bijlagen

CONCEPT 9 JUNI 2020

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode		
-	€ 0	€ 0
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode		
EU-aanbestedingen (zie hoofdstuk 1.5)	€ 1.250.000	€ 0
Sociaal Domein (zie hoofdstuk 2.1)	€ 143.000	€ 143.000
Totaal fouten	€ 1.393.000	€ 143.000
Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
PGB's (zie hoofdstuk 2.1)	€ 908.364	€ 908.364
Zorg in Natura Jeugd (zie hoofdstuk 2.1)	€ 78.643	€ 78.643
Totaal onzekerheden	€ 987.007	€ 987.007

Wij hebben van het College een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het College bevestigt dat geen sprake is van niet-gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

De totale omvang van de fouten en onzekerheden is lager dan de tolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten (€ 1.757.300 respectievelijk € 5.271.900).

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het College en de gemeenteraad.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Heerhugowaard in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.

- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Overige dienstverlening Astrium

Controle van enkele subsidieverantwoordingen.

Bijlage C – Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor de leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de gemeente Heerhugowaard en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk aan derden worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

CONCEPT 9 JUNI 2020

WWW.ASTRIUMOVERHEIDSACCOUNTANTS.NL

CONCEPT 9 JUNI 2020